

Federalisme constitucional a l'Iraq

El ministre espanyol de Defensa, José Bono, se'n faria creus si llegís la Constitució iraquiana. Allí queda establert que l'exèrcit iraquiana i els aparells de seguretat de l'estat tenen com a objectiu, a part de defensar l'Iraq, "no actuar com a eina d'opressió dels iraquians i no intervenir en afers polítics". La unitat del país és feina del president i del Govern federal. A més, les regions tenen la competència exclusiva pel que fa a seguretat interior i s'explicita que això comprèn "policia, forces de seguretat i guàrdia regional".

És a dir, que l'exèrcit kurd és constitucional, per exemple.

I encara hi ha més coses en aquesta carta magna que farien tornar boig més d'un polític espanyol i català. Sobre la llengua, els dos idiomes oficials serien l'àrab i el kurd, a tot el territori, la qual cosa significa, entre altres aspectes, que el butlletí oficial de l'estat es farà en les dues llengües; que a l'administració i especialment als jutjats, al Parlament i al govern es poden usar les dues llengües, i que monedes, bitllets, passaports i segells també seran bilingües.

En l'articulat s'estableixen nou competències exclusives del govern federal (afers exteriors; defensa i fronteres; política financera i monetària general; pesos i mesures; qüestions de nacionalitat, naturalització i asil; organització de la política del sistema de difusió de ràdios i televisions i el servei de correus; preparació i repartiment dels pressupostos generals; organització de l'abastiment d'aigua que ve de fora de l'Iraq, i el cens de la població).

A part d'aquestes nou competències exclusives estatals n'hi ha sis de compartides, a diversos nivells, amb els governs regionals (administrar i organitzar serveis duaners; organitzar i distribuir electricitat; protecció del medi natural; política general de desenvolupament; política general de sanitat, d'educació i infantil. I encara, amb acció d'or per a les regions, ja que sempre que hi hagi disputa entre govern federal i regional per aquestes competències compartides "es donarà prioritat a la llei de la regió".

Així mateix també queda clar que "tot el que no està escrit en els poders exclusius de les autoritats federals queda sota l'autoritat de les regions". De fet, els poders executiu, legislatiu i judicial són les màximes autoritats a la regió. I fins i tot s'especifica que no hi pot haver retallades als poders regionals per l'estat, tret que estat i regió estiguin d'acord i que hi hagi un referèndum popular que ho confirmi. Blindatge d'acer, doncs.

Altres elements d'aquesta carta magna que poden ser mirats des d'ací amb enveja o ràbia —depèn de qui hi posi els ulls— són, per exemple, el fet que, mitjançant una majoria simple en un referèndum, dues províncies o més es poden ajuntar i formar regions, o una província es pot unir a una regió. I també pot fer enveja o ràbia que les regions (i les províncies) podrien tenir despatx propi i cartellet indicatiu a fora en els recintes de les ambaixades de l'Iraq, tot i que restringit a afers culturals, socials i de desenvolupament local.

Sempre el finançament. Pel que fa als diners, també hi ha una descentralització important. El pressupost general el dissenya l'estat, i reparteix segons creu convenient, també amb la participació de les regions. Però són les

"Cada dijous farem alguna cosa més que informar.

Un info show, un nou programa on els entretindrem sense renunciar a explicar amb rigor tot allò que ens interessa".

AMB ÀNGELS BARCELÓ.
CADA DIJOUS, A LES 22.10

180°
3

La llei no s'han vist com la Constitució reconeix la que les lleis i decisions preses pel Govern del Kurdistan el 1992 són vàlides

regions les que tenen el control dels seus recursos petrolífers i gasístics. Aquest és un dels elements principals que satisfan kurds i xiïtes, ja que és a les seves zones on hi ha les majors reserves de petroli i gas, i que durant el règim de Saddam Hussein van ser explotades en la major part en benefici del poder central i dels sectors sunnites. Els kurds, a més, han vist com la Constitució reconeixia que les lleis, acords i decisions preses pel Govern del Kurdistan des del 1992 continuen sent vàlides.

Dins la carta magna hi ha diversos elements que es presten a la contradicció. Per exemple, l'escrit garanteix la llibertat d'expressió i comunicació, però alhora adverteix que això val "mentre no violi l'ordre públic i la moral". O també, en els principis bàsics es diu que l'islam és la religió oficial i font bàsica de la legislació; que no es poden fer lleis que contradiguin l'islam, però alhora que no es poden fer lleis que contradiguin els principis de la democràcia. Si funciona i tothom hi està d'acord, podria ser un model que donés una veritable resposta als que no en tenen prou amb Turquia quan es posa a debat si l'islam és compatible amb la democràcia.

Tot plegat no és gens ben rebut pels grups sunnites, que veuen en la Constitució un nou ordre molt diferent del que regnava al país en època de Saddam Hussein que va beneficiar aquesta minoria. Per això en les províncies on

hi ha majoria sunnita es preveu un gran nombre de vots que rebutgin la Constitució. Si aquesta negativa és majoritària en dos terços en tres províncies (i ho pot ser, ja que els sunnites són majoritaris a tres províncies), aleshores la previsió és que es retiri el text.

La tensió, però, no ve únicament de les campanyes del no sunnita, sinó també de les desavinences al mateix Govern entre xiïtes i kurds. Aquests darrers reclamen que s'apliqui d'una vegada l'article 58 de la legislació provisional de l'Iraq, que també ha estat recollit a la Constitució i on es diu que la ciutat de Kirkuk ha de poder canviar el procés d'arabització que hi va practicar Saddam, acollir els kurds que en van fugir, fer un cens, i després un referèndum per veure si aquesta ciutat vol pertànyer o no al Kurdistan. No és un detall nemi, ja que en l'àrea d'aquesta ciutat hi ha unes grans reserves de petroli. Tot aquest procés, segons la Constitució, hauria de cloure el 31 de desembre del 2007.

Tant si la Constitució s'aprova com si es rebutja és difícil que la tensió i la violència deixi de planar al país. Si s'aprova es faran eleccions al gener, si no, caldrà començar de nou tot el procés. Mentrestant, els xiïtes cada dia són més a prop dels interessos de l'Iran i els Kurds estiren per l'altre extrem fent passos cap a la independència. Tampoc això no serà gens fàcil.

Oriol Cortacans

Interiors

Lluny de Sibèria

Llibert Ferri

Ludmila és una senyora de fer feines eficaç, discreta i elegant. Russa, d'uns quaranta anys. L'he conegut durant les vacances de la que habitualment ve a casa. L'últim dia Ludmila estava contenta perquè també ella se n'aniria aviat de vacances a Novossibirsk, a Sibèria, a veure la seva mare. Vaig copsar una certa emoció i no vaig poder evitar preguntar-li què en pensava, ella, de la vida a Rússia. I Ludmila va començar parlant del passat i de la seva mare, bielorrussa, que als deu anys va ser deportada pels nazis a un camp de concentració. Els pares van ser assassinats i la noia va sobreviure a l'extermini. Però l'alliberament del camp per les tropes soviètiques no va ser això, alliberament, sinó una segona captivitat. Stalin va considerar els supervivents dels *lager* alemanys sospitosos d'haver col·laborat amb l'enemic (la pregunta dels comissaris polítics era: "com és que no et van matar?") i a la mare de Ludmila se la van endur al Gulag, a Sibèria. Mai més no va tornar a Bielorússia i, ja casada, va anar a viure a Novossibirsk, no gaire lluny del camp de concentració.

Ludmila em va reconèixer que ella havia estat una comunista convençuda que creia que el món soviètic en què vivia era el millor de tots, fins que les revelacions de la seva mare li van fer descobrir l'horror i la veritat del sistema. "Amb tot, vaig poder estudiar..., jo sóc doctora en Medicina. Em vaig especialitzar en epidèmies..., i no em sap greu fer feines per les cases... Ja tinc la residència i qui sap si més endavant em podré treballar en la meua especialitat. Però a Rússia només hi aniré de vacances. Allò no és viure." Poc abans de travessar la porta em va explicar que el seu marit és enginyer, i que treballa de paleta. I que amb el sou de tots dos havien pogut complir un dels seus somnis: anar a París. Mentre m'ho explicava, l'esguard de Ludmila era alhora trist i content.

llibertferri@telefonica.net